

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/98/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618203549
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7618203549.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, IČO: 31320155, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v Bratislave, Karadžičova 8, proti žalovanému: J. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. XXXX/X, H. P. J., v konaní o zaplatenie 1 567,66 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 6.12.2018 sp.zn. 9Csp/89/2018

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie sumy 170,44 € s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 170,44 € od 1.9.2015 do zaplatenia, v tejto časti z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie a konanie v tejto časti z a s t a v u j e.

V prevyšujúcej časti rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 6. decembra 2018 č.k. 9Csp/89/2018-63 z r u š u j e a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ō v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 6.12.2018 č.k. 9Csp/89/2018-63 žalobu zamietol (výrok I.) a žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe podanej na súd dňa 12.6.2018, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1 567,66 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 1.9.2015 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 20.1.2014 bola medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., Kežmarok ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená Zmluva o pôžičke č. 7133154. Na základe zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver 2 000,- Eur. Podľa zmluvy žalovaný mal pôžičku splácať v pravidelných 36 mesačných splátkach v sume po 85,22 Eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 3 067,92 Eur. Z vyššie uvedenej sumy uhradil žalovaný sumu 1 193,08 Eur. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku riadne a včas a preto bol vyzvaný listom zo dňa 27.6.2015 k úhrade dlžných splátok a upozornený na možnosť vyhlásenia splatnosti celého dlhu. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, bol úver dňa 19.8.2015 zosplatnený, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 28.8.2015. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 1 567,66 Eur.

3. Právne vec posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1,2,5 Občianskeho zákonníka spolu s § 1 ods. 1,2, § 2 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spolu s § 565, § 53 ods. 9, § 100 ods. 1, § 101 a § 103 Obč.zákonníka. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. V predmetnej zmluve o pôžičke sú uvedené tieto údaje týkajúce sa pôžičky: pôžička 2 000,- Eur, splátka 82,82 Eur, splátka s poistením

85,22 Eur, počet splátok 36, celková čiastka 2 981,52 Eur, RPMN 32 %, ročná úroková sadzba 32 %, priemerná hodnota RPMN 21,09 %, celkové náklady spotrebiteľa 981,52 Eur, termín konečnej splatnosti január 2017.

4. Podľa žalobcom predloženého prehľadu splátok a úhrad, žalovaný uhradil na základe predmetnej zmluvy sumu 1 567,66 Eur t.j. uhradil 14 splátok po 85,22 Eur. Posledná splátka bola žalovaným uhradená 16.4.2015, pričom sa jednalo o splátku splatnú v mesiaci marec 2015. Následne žalobca už neuhradil ani jednu splátku. Predžalobnou upomienkou zo dňa 27.6.2015 bol žalovaný predchodcom žalobcu vyzvaný k úhrade nedoplatku na splátkach v celkovej výške 272,70 Eur bezodkladne. Vo výzve bol upozornený, že ak k úhrade splátky splatnej v mesiaci 4/2015 nedôjde do 5.8.2015 bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Upomienka bola doručovaná žalovanému na adresu jeho bydliska a dňa 6.7.2015 bola vrátená žalobcovi ako neprevzatá v odbernej lehote. Listom zo dňa 26.8.2015 bolo žalovanému oznámené, že jeho dlh z úverovej zmluvy č. 7133154 sa stal splatným v celom rozsahu naraz. Zároveň bol vyzvaný na úhradu celého dlhu vo výške 1 594,48 Eur.

5. V priebehu konania vzniesol žalovaný námietku premlčania poskytnutého spotrebiteľského úveru, ktorá bola podľa súdu prvej inštancie vznesená dôvodne. Súd aplikoval premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, keďže sa jedná o spotrebiteľský úver, teda premlčaciu dobu 3 - ročnú. Poukázal na ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého plynie premlčacia doba osobitne pre prípad jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

6. Vychádzal z úvahy, že premlčanie celého zvyšku dlhu pri zosplatnení úveru nemožno viazať na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo veriteľ využil. Podľa predmetnej úverovej zmluvy splátky úveru mal žalovaný uhrádzať vždy do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. Podľa predloženého prehľadu splátok a úhrad žalovaný splácal úver do marca 2015 (splátka uhradená dňa 16.4.2015) a ako prvý nezaplatil splátku splatnú dňa 20.4.2015, a taktiež už neuhradil ani žiadne ďalšie splátky. Splátka za mesiac apríl 2015 je teda prvou splátkou, kvôli ktorej mohlo dôjsť k zosplatneniu úveru. Listom zo dňa 27.6.2015 predchodca žalobcu upozornil žalovaného na túto možnosť. Poukázal pritom na splátku splatnú v mesiaci apríl 2015 s tým, že ak nebude uhradená do 5.8.2015 bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje vykonať právo zosplatnenia až po 3 - mesačnom omeškaní so splatením niektorej splátky. Vzhľadom na dátum zosplatnenia 19.8.2015 tak k zosplatneniu došlo skutočne v dôsledku omeškania so splátkou splatnou 20.4.2015, keďže od jej splatnosti do 19.8.2015 uplynuli viac ako 3 mesiace.

7. Skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí 3 -mesačného omeškania s hociktorou splátkou (bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky) podľa súdu prvej inštancie nemá vplyv na plynutie premlčacej lehoty. V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba celého zosplatneného dlhu nie od okamihu doručenia oznámenia alebo výzvy veriteľa na jeho uhradenie, ale od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné zaplatenie úveru.

8. Súd uzavrel, že v danej veci šlo o splátku splatnú 20.4.2015. Dôvodil, že aj keď žalovaný bol do zosplatnenia úveru v omeškaní s ďalšími dvoma splátkami, nemohol veriteľ pristúpiť k zosplatneniu úveru kvôli omeškaniu žalovaného s poslednou, či predposlednou splátkou (máj, jún 2015) z dôvodu, že tieto splátky do zosplatnenia neboli v omeškaní viac ako 3 mesiace.

9. Na základe uvedeného súd konštatoval, že v danej veci preto začala dňom 20.4.2015 plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovaného. Trojročná premlčacia doba na splatenie zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 20.4.2018. Žaloba bola podaná na súd dňa 12.6.2018, teda po uplynutí premlčacej doby, z ktorého dôvodu súd žalobu zamietol.

10. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

11. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.397,22 € s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne

zo sumy 1.397,22 € od 1.9.2015 do zaplattenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a uplatnil si náhradu trov konania podľa pomeru úspechu v spore. V tomto podaní zároveň navrhol, aby odvolací súd konanie v časti o zaplattenie 170,44 € s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 170,44 € od 1.9.2015 do zaplattenia zastavil, nakoľko námietku premlčania vznesenú žalovaným považoval za dôvodnú čiastočne a to čo do zaplattenia dvoch úverových splátok po 85,22 € splatných 20.4.2015 a 20.5.2015, v ktorej časti zoberal žalobu späť (späťvzatie žaloby o zaplattenie sumy 170,44 € s príslušenstvom).

12. Podľa odvolateľa postup súdu nebol správny, pokiaľ počiatok behu premlčacej doby celého žalobcom uplatneného nároku počítal od splátky splatnej dňa 20.4.2015, t.j. prvej riadne a včas neuhradenej splátky úveru. S poukazom na ust. § 103 Obč.zák. zdôraznil, že druhá veta tohto ustanovenia priamo odkazuje na ust. § 565 OZ, z ktorého vyplýva oprávnenie pre veriteľa žiadať zaplattenie celej pohľadávky pre nezaplattenie niektorej zo splátok dlžníkom riadne a včas, pričom toto právo môže veriteľ využiť len do splatnosti najbližšej splátky. Dôvodil, že pokiaľ súd prvej inštancie posudzoval premlčanie, správne mal použiť ust. § 103 prvá veta OZ na posúdenie premlčania splátok splatných do zosplattenia celého úveru, t.j. splatných dňa 20.4.2015 a 20.5.2015. Premlčanie zosplatteného celého úveru (pozostávajúceho zo splátok splatných od 20.6.2015 a nasledujúcich) je potrebné posúdiť podľa § 103 druhá veta OZ. Dôvodil, že listom zo dňa 26.8.2015 bol zosplattený celý úver ku dňu 19.8.2015 pre nezaplattenie splátky splatnej dňa 20.7.2015, teda nárok bol uplatnený v rámci trojročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od 21.7.2015. Poukázal na ust. § 53 ods. 9 OZ, ktoré však neupravuje začiatok plynutia premlčacej doby, ale vyplýva z neho len obmedzenie veriteľa na uplatnenie práva podľa ust. § 565 OZ, žiadať zaplattenie celej pohľadávky pre nesplnenie splátok, až po uplynutí 3 mesiacov s omeškáním zaplattenia splátky. Toto obmedzenie podľa žalobcu nemá žiaden vplyv na beh premlčacej doby. Podporne poukázal na uznesenie Krajského súdu Trenčín č.k. 17Co/228/2016-74, ktorý posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 103 OZ pre celý zosplattený úver od splatnosti prvej omeškanej splátky označil za neprípustné. Rovnako podporne odkázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co/44/2018-110 a rozhodnutie NS ČR sp.zn. 21Cdo/456/2006 podľa ktorého k zosplatteniu dlhu nemôže dôjsť predtým ako bude výzva na zosplattenie doručená dlžníkovi, ako aj rozhodnutie NS ČR sp.zn. 21Cdo/426/2005, podľa ktorého splatnosť celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky nastáva až okamžikom, keď veriteľ dlžníka o jej zaplattenie požiada, nie okamžikom, kedy tak v súlade so zmluvným dojednaním mohol urobiť.

13. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil považujúc konanie žalobcu za rozporné so zákonom, za klamlivé, nekorektné, zavádzajúce a hrubo odporujúce dobrým mravom. Poukázal na svoje predchádzajúce tvrdenia, na ktorých zotrval. Žalovaný sa vyjadril aj k späťvzatiu žaloby v časti o zaplattenie 170,44 € voči ktorému nevzniesol žiadne námietky, avšak toto čiastočné späťvzatie považuje za opravu chyby prvotnej žaloby, t.j. iba za kozmetickú číselnú úpravu, ktorá ešte nerieši nedôvodnosť pôvodnej žaloby. Zotrval na svojich tvrdeniach o neprijateľných zmluvných podmienkach a zdôraznil, že žalobca nepreukázal súdu sumu reálne požičanej čiastky pôžičky a rovnako nepreukázal výšku finančných plnení žalovaného v prospech žalobcu. Žalovaný teda rozporuje žalobcom nárokovanú čiastku a zdôraznil, že v dôsledku neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve má žalobca nárok iba na vrátenie požičanej sumy. Opakovane namietal, že zmluva neobsahuje zákonom požadované náležitosti a z opatrnosti zotrval na námietke premlčania.

14. V odvolaní žalobca vzal žalobu v časti o zaplattenie sumy 170,44 € s úrokom z omeškania späť a žiadal v tejto časti zrušiť napadnutý rozsudok a konanie v tejto časti zastaviť.

15. Žalovaný vo vyjadrení neoznámili svoj nesúhlas so späťvzatím žaloby.

16. Podľa § 370 ods. 1,2 CSP ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

17. V súlade s citovaným zákonným ustanovením Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) pripustil späťvzatie žaloby v časti o zaplattenie sumy 170,44 € s úrokom z omeškania vo výške 5,05 %

ročne zo sumy 170,44 € od 1.9.2015 do zaplatenia, v tejto časti zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a konanie v tejto časti zastavil.

18. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd podľa § 34 CSP prejednal odvolanie žalobcu (nad rámec späťvzatej časti) ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatneného odvolacieho dôvodu (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a dospel k záveru, že v časti v ktorej nedošlo k späťvzatiu žaloby sú splnené podmienky pre zrušenie rozsudku a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c/ CSP).

19. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j., že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

21. Predmetom konania je zaplatenie sumy 1.567,66 € (po čiastočnom späťvzati sumy 1.397,22 €) s príslušenstvom titulom zmluvy o úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Tak, ako súd prvej inštancie správne uzavrel, jedná sa jednoznačne o spotrebiteľskú úverovú zmluvu.

22. Žalobca v konaní vzniesol námietku premlčania (zároveň nárok žalobcu spochybňoval s poukazom na nedostatky v obsahu zmluvy a neprijateľné zmluvné podmienky v tejto zmluve), preto ako prvé musel súd posúdiť dôvodnosť tejto námietky (a následne v závislosti od výsledku tohto posúdenia v prípade, ak by nárok nebol premlčaný, mohol podrobiť prieskumu obsah zmluvy- ne/prijateľnosť zmluvných podmienok a zákonom požadované náležitosti zmluvy, skúmať rozsah plnenia zo strany právneho predchodcu žalobcu a žalovaného a ustáliť čiastku, ktorá prípadne ostala neuhradená).

23. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnený odvolací dôvod bol naplnený, pretože súd prvej inštancie nesprávne posúdil, žalovaným vznesenú námietku premlčania. Súd pri posudzovaní námietky premlčania síce správne aplikoval ustanovenia § 103, § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, avšak tieto nesprávne interpretoval a vyvodil z nich nesprávne právne závery o právach a povinnostiach týkajúcich sa strán sporu. V dôsledku nesprávneho záveru o premlčaní uplatneného nároku súd neskúmal ďalšie skutočnosti relevantné pre rozhodnutie vo veci.

24. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok je v celom rozsahu premlčaný vychádzajúc z úvahy, že v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba celého zosplatneného dlhu od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie úveru. V danej veci šlo o splátku splatnú 20.4.2015. Zároveň mal za to, že na plynutie premlčacej doby nemá vplyv skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí 3 -mesačného omeškania s hociktorou splátkou (bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky).

25. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu je jeho názor, že plynutie premlčacej doby celého dlhu treba odvíjať od splatnosti splátky splatnej 20.7.2015, pretože listom zo dňa 26.8.2015 bol zosplatnený celý dlh pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.7.2015

26. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie ani s názorom odvolateľa o posúdení začiatku plynutia premlčacej doby celého zosplatneného dlhu, pričom vychádzal z nasledovných úvah:

27. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

28. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

29. Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

30. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatností najbližšie nasledujúcej splátky.

31. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

32. Nebolo možné akceptovať tvrdenie žalobcu, že celý dlh bol zosplatnený (ku dňu 19.8.2015) pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.7.2015, nakoľko vo vzťahu k tejto splátke ešte ku dňu 19.8.2015 nebola splnená podmienka požadovaná ust. § 53 ods. 9 Obč. zák.. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 (žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (za súčasného splnenia podmienky, že upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva). Vo vzťahu k splátke splatnej dňa 20.7.2015 uvedená podmienka ešte nebola splnená, nakoľko dlžník nebol v omeškani s úhradou tejto splátky 3 mesiace. Z uvedeného je zrejmé, že táto splátka nemohla byť dôvodom zosplatnenia.

33. Vykonaným dokazovaním je nesporne preukázané, že žalovaný si svoju povinnosť uhrádzať splátky splnil naposledy vo vzťahu k splátke splatnej v mesiaci marec 2015 a prvýkrát si svoju povinnosť nesplnil vo vzťahu k splátke splatnej v mesiaci apríl 2015, teda ako prvú nezaplatil splátku splatnú dňa 20.4.2015 (následne už neuhradil žiadne ďalšie splátky). Prvá splátka, kvôli ktorej mohlo dôjsť k zosplatneniu úveru, je preto splátka splatná dňa 20.4.2015.

34. Odvolací súd ďalej vo všeobecnosti uvádza, že premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 OZ. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon a pod sankciou neplatnosti nemožno túto dobu zmeniť ani dohodou strán, pričom jej uplynutím dochádza k právnym účinkom premlčania (strata možnosti vynúteného splnenia práva na základe námietky premlčania). Z hľadiska prejednávaneho sporu je premlčacia doba trojročná (§ 101 OZ).

35. Pre posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania je potrebné ustáliť začiatok a koniec premlčacej doby. Ustanovenie § 101 OZ upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby a všeobecne stanovuje začiatok plynutia premlčacej doby, pričom táto všeobecná úprava platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neráta s osobitnou úpravou, t.j. nestanovuje inú dĺžku premlčacej doby, alebo odlišne určuje začiatok jej plynutia.

36. Ustanovenie § 103 veta prvá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak zmluvné strany dohodli plnenie dlhu v splátkach, pričom každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba vždy samostatne. Uvedené však platí iba vo vzťahu k splátkam, ktoré sa stali splatnými skôr ako veriteľ využil svoje právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky. V prípade, ak veriteľ využije právo, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia.

37. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že aj v danom prípade zosplatnenie nemalo vplyv na splatnosť splátok, ktoré sa stali splatnými už skôr. Splátky, ktoré sa už stali splatnými v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 103 veta prvá OZ pred zosplatnením celého zostatku dlhu (dňa 19.8.2015), t.j. splátky splatné dňa 20.4.2015, 20.5.2015, 20.6.2015 a 20.7.2015, už takýto status nadobudli, teda jednoznačne už boli splatnými, preto aj premlčacia doba vo vzťahu k týmto splátkam už začala plynúť u každej samostatne (dňa 20.4.2015, 20.5.2015, 20.6.2015 a 20.7.2015) a skončila dňa 20.4.2018, 20.5.2018, 20.6.2018 a 20.7.2018.

38. Žaloba bola súdu doručená dňa 12.6.2018, preto vo vzťahu k splátkam splatným dňa 20.4.2015 a 20.5.2015 došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby, avšak v tejto časti zobral žalobca žalobu späť (2 krát $85,22 = 170,44$). Vo vzťahu k splátkam splatným dňa 20.6.2015 a 20.7.2015 bol nárok uplatnený včas a námietka premlčania je v tejto časti nedôvodná.

39. V prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia a je potrebné osobitne ustáliť začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného zostatku dlhu (v danom prípade pozostávajúceho zo sumy, splatenie ktorej bolo pôvodne dohodnuté v splátkach splatných od 20.8.2015 do konečnej splatnosti).

40. Ustanovenie § 103 veta druhá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 Obč. zák. požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky.

41. Je však potrebné posúdiť, či túto osobitnú úpravu je možné aplikovať (priamo) aj v prípade ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy a veriteľ uplatniť právo podľa § 565 OZ v súlade s ustanovením § 53 ods.9 OZ.

42. Ako nesprávny odvolací súd vyhodnotil postup súdu, ktorý aplikoval na vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy (iba) ustanovenie § 103 veta druhá OZ, vychádzajúc z úvahy, že na plynutie premlčacej doby nemá vplyv skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 OZ až po uplynutí 3 -mesačného omeškania s niektorou splátkou.

43. Odvolací súd je toho názoru, že v prípade zosplatnenia dlhu, ktorý vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy nemožno vychádzať z aplikácie ustanovenia § 103 veta druhá OZ bez súčasného zohľadnenia osobitosti vyplývajúcej z novo zavedenej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods.9 OZ. Odvolací súd vychádza z úvahy, že v takomto (špecifickom) prípade pri posúdení začiatku plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu (mimo už splatných splátok) je možné použitie ust. § 103 veta druhá OZ iba za súčasnej aplikácie ust. § 565 OZ a novozavedeného ust. § 53 ods. 9 OZ pri jeho výklade.

44. Daný aplikačný problém vyvstal práve v súvislosti s novozavedeným ust. § 53 ods. 9 OZ, ktorý tak zasiahol do dovedy platnej úpravy vychádzajúcej z ust. § 103 v spojení s § 565 OZ, vo vzťahu ku ktorým súdna prax bola jednotná. Predpoklad pre zosplatnenie úveru v zmysle § 565 OZ (v prípade ak sa nejedná o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy) spočíva v právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky. V tom prípade, môže veriteľ vyvolať predčasnú splatnosť zostávajúceho dlhu v prvý deň omeškania dlžníka so zaplatením splátky a v tento deň si ho aj uplatniť na súde. Je preto len logické, že práve v tento deň podľa ust. § 103 veta druhá OZ (ktorý odkazuje na ust. §565) začína plynúť premlčacia doba pre uplatnenie zosplatnenej časti záväzku.

45. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ však zaviedlo novú podmienku pre aplikáciu ust. § 565 OZ, vzťahujúcu sa iba na spotrebiteľské zmluvy, keď možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je v zmysle tohto ustanovenia posunutá až na dobu po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky (za súčasného splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatnenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva). Je preto v takomto prípade potrebné zohľadniť, že veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh (do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej, ak upozornil dlžníka na túto možnosť aspoň 15 dní pred vyhlásením).

46. Odvolací súd má za to, že pri aplikácii ustanovenia § 103 veta druhá OZ v prípadoch spotrebiteľských zmlúv, nemožno vychádzať iba z doslovného znenia tohto ustanovenia, ale pri jeho výklade je potrebné zohľadniť špeciálnu úpravu obsiahnutú v ust. § 53 ods. 9 OZ, v dôsledku ktorej sa v týchto prípadoch k právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky musí pripojiť aj právna udalosť uplynutia troch mesiacov od omeškania s jej zaplatením. S takouto ďalšou udalosťou však ust. § 103 OZ (rovnako ako ani § 565 OZ) explicitne nepočíta.

47. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že aj v tomto prípade sa uplatňuje trojročná premlčacia doba stanovená v ust. § 101 OZ a až do uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie a veriteľ sa v prípade neplnenia povinnosti dlžníka môže domáhať (na súde) iba zaplatenia už splatných splátok. Je nesporným, že až od uplatnenia práva v zmysle § 565 OZ (v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok stanovených v § 53 ods. 9 OZ) sa žalobca môže domáhať na súde zaplatenia celej pohľadávky (celého zosplatneného zostatku dlhu).

48. Vychádza preto z úvahy, že aj vo vzťahu k celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v §101 OZ, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri zosplatnenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplatneniu (využitiu práva podľa § 565 OZ), pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplatneného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatnil dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

49. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd má za to, že by bolo nelogické a časovo paradoxné, pokiaľ by premlčacia doba začala vo vzťahu k zosplatnenému dlhu plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplatneniu dlhu, teda premlčacia doba by začala plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplatneného dlhu na súde. V takom prípade by začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádzala právnu možnosť veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 OZ trojročná, by bola skrátená o tri mesiace).

50. Aj v preskúvanom prípade, pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby vo vzťahu k zosplatnenému zostatku pohľadávky, je potrebné najprv ustáliť, pre nesplnenie ktorej splátky vzniklo veriteľovi právo (a veriteľ ho využil) v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky (t.j. v dôsledku nesplnenia ktorej splátky sa stal zročným celý dlh).

51. Vyššie uvedená podmienka stanovená v § 53 ods. 9 Obč. zák. bola v danom prípade splnená ku dňu 19.8.2015 iba vo vzťahu k splátke splatnej dňa 20.4.2015. S platením uvedenej splátky, splatnej dňa 20.4.2015 bol žalovaný v omeškaní viac ako 3 mesiace. Je teda jednoznačné, že k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 20.4.2015 tak, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie.

52. Správna je preto úvaha súdu prvej inštancie, že pre stanovenie začiatku plynutia premlčacej doby v zmysle § 103 OZ nie je rozhodujúci okamih doručenia oznámenia alebo výzvy veriteľa na jeho splatenie, pretože toto ustanovenie neviaže začiatok premlčacej doby na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu.

53. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd sa ale nestotožňuje s úvahou súdu prvej inštancie, že v preskúvanom prípade vo vzťahu k celému zosplatnenému zvyšku dlhu začala plynúť premlčacia doba dňom 20.4.2015. Na rozdiel od prvoinštančného súdu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade vo vzťahu k celému zostatku pohľadávky (kde veriteľ využil právo podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods 9 OZ) premlčacia doba začala plynúť dňa 20.7.2015, t.j. uplynutím trojmesačnej lehoty odo dňa 20.4.2015 (kedy nastala splatnosť splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie).

54. Odvolací súd preto dospel k názoru, že žalobou (doručenou súdu dňa 12.6.2018) bol uplatnený nárok na zaplatenie sumy 1.397,22 eur (po čiastočnom späťvzatí), ktorý ešte premlčaný nebol, a to aj vo vzťahu k splátkam splatným dňa 20.6.2015 a 20.7.2015 aj vo vzťahu k zosplatenému zostatku dlhu.

55. Nakoľko súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania. Nezaoberal sa ďalšími tvrdeniami uplatnenými v žalobe, ako ani námietkami žalovaného a nepodrobil prieskumu spotrebiteľskú zmluvu z pohľadu jej obsahových náležitostí a prípadných neprijateľných podmienok obsiahnutých v tejto zmluve a nevenoval pozornosť rozsahu povinnosti, ktoré vznikli žalovanému na základe tejto zmluvy, ani rozsahu v akom si žalovaný už svoje povinnosti splnil. S poukazom na uvedené neboli splnené podmienky na potvrdenie rozsudku ani na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd tento rozsudok zrušil v časti nad rámec späťvzatia žaloby a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

56. po vrátení veci bude úlohou súdu podrobiť predmetnú zmluvu prieskumu v zmysle vyššie uvedených skutočností, t.j. z pohľadu obsahových náležitostí neprijateľných zmluvných podmienok, teda vyhodnotiť, či predmetná zmluva je platná v celosti alebo v časti niektorých ustanovení, prípadne, či túto zmluvu nie je možné považovať za bezúročnú a bez poplatkov a na základe vyhodnotenia týchto predbežných otázok následne posúdiť rozsah plnenia žalovaného, ktorý mu vznikol na základe tejto zmluvy a vyhodnotiť, či si túto svoju povinnosť už splnil v celosti alebo v nejakej časti. Až následne bude možné vo veci rozhodnúť. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodní tak, aby odôvodnenie spĺňalo všetky zákonom požadované náležitosti a dalo odpoveď na relevantné otázky, tvrdenia a námietky strán sporu.

57. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania.

58. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).